

JHA

PENNIG

015

SZÁM: 93.323
93.324
93.452

J E G Y Z Ö K Ö N Y V

felvétel 1945. július 11.-én a Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság DEGOB irodájában /: Budapest, VII. Bethlen tér 2.:/.

Megjelennek: Reich Ibolya
született: Budapesten, 1908. február 16.-án
foglalkozása: varrónő

Szántó Jánosné sz. Reich Rózsa
született: Siófokon, 1913. június 12.-én
foglalkozása: varrónő

Mayer Róbertné
született: Budapesten, 1911. február 8.-án
foglalkozása: kereskedelmi alkalmazott

Fábörök: ~~Rawensbrück~~; ~~1944. szeptember 6.~~-1945. január 9.
Pennig: január 12.- április 14.

1944
Fentnevezettek egymást kiegészítve, egybehangzóan előadják a következőket:

1944. október 23.-án vonultam be plakátra a KISOK pályára. Innen még aznap elvittek gyalog Feri-hegyre. 3 hétig sáncmunkát végeztünk, s amikor az oroszok közeledtek továbbvittek. 28 órát gyalogoltunk egyfolytában Albertfalvára. 4 napig maradtunk itt és ezen idő alatt semminemű ellátásban nem részesültünk. Következő állomásunk az Obudai Téglagyár volt. Azt mondták, hogy majd ott kapunk leszerelési jegyet; ez volt az oka annak, hogy nem szöktünk meg. Gyalog vittek el Hegyeshalomra, egész uton bíztunk abban, hogy az országból nem fognak kivinni.

Hegyeshalomból waggonokban majdhem Berlinig vittek. Berlin határából gyorsvonatssebességgel hoztak vissza Zurndorfig. Az a látvány, amelyben itt volt részünk lepratelephoz hasonlított. Ez volt a deportálásunk legszörnyűbb élménye, melyről nem is igen tudok beszélni. Rakásban feküdtek a halottak, és itt annyira nem kellett senkinek az arany, hogy a hullákon rajtamaradtak az órák és a karikagyűrűk. Csomokban hányták be a holttesteket a gödörbe.

A nagymértékű halálozás oka javarészt hastifusz volt. A halottak legnagyobb része idősebb ember volt, mind túlhaladta már a 40 évet.

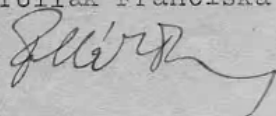
Zurndorfban bewaggoniroztak és elvittek egyenesen Rawensbrückbe. Mi budapestiek 3.600-an egy nagy sátorban laktunk. Sajnos itt mi közülünk hulltak el a legtöbben. Ellátásunk nem volt, szenvedtünk a rossz bálnásmódtól és a hidegtől. Állandóan ütöttek, vertek. Tele voltunk ruhatetűvel és aratott a flekktifusz. Állandóan nőtt a halálozási arány. Egymásután pusztultak el mellőlünk társaink. Az itteni krematóriumban csak hullákat égettek, viszont ez volt rengeteg. A ruházatunk könnyű nyári ruhából állt, még kendőt sem adtak. Így kellett a legnagyobb hidegben is a szabadban dolgoznunk.: homokot lapátoltunk.

Itt január 9.-én bewaggoniroztak és 3 napi ut után Penigbe érkeztünk. Itt 800 magyar zsidó nő volt és repülőgépgyárban dolgoztunk. Az amugyis szörnyű és hiányos ellátást állandóan csökkentették. Vizünk nem volt, feketekávéban mosdottunk. Egyéb tisztálkodásra nem volt módunk. Sok társunknak az egész teste tele volt sebekkel és vitaminfoltokkal. Infekciókat kaptunk. Munkahelyünkre napi 8 km.-t kellett gyalogolnunk, hegyre fel és le erőltetett menetben. Munkavezetőnk egy magyarországi sváb, aki jól beszám magyarul igen rosszul bánt velünk. Ez az Adolf gyakran úgy megvert minket szíjjal, hogy másnap alig tudtunk felkelni.

Április elején mikor a lágerben rügyeztek a fák, mi megettük a leveleket. Az összes fa le volt tarolva. Később a hegyre kerültünk fel, ott laktunk és sokszor már annyi erőnk sem volt, hogy lemenjünk az ebédért. Ilyen alkalmakkor, ha lementünk 3 napra kikaptuk az ebédet, egyszerre megettük és utána 3 napig megint koplaltunk.

Az amerikaiak április 13.-án szabadítottak fel minket. 72.-en voltunk akkor a Kérházban csontvázszerűre lefogyva. A felszabadítóink azt mondták, hogy még egyetlen lágerben sem tapasztalták azt, amit nálunk. Ha egy héttel később jönnek, akkor már mindnyájan elpusztultunk volna. Az amerikaiak elvittek egy szanatóriumba, ahol meggyógyultunk. Az életünket Friedmann George hadnagynak köszönhetjük, aki a 6.-os divízióban szolgált. Önfeláldozó jóságával mentett meg minket; nevét örökre megjegyezzük.

A jegyzőkönyvet felvette:
Pollák Franciska

REICH IBOLKA

SZÁNTÓ JÁNOSNÉ

MAYER ROBERTNÉ

